

Izbaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10

1/2 leta . . . „ 5.—

1/4 „ . . . „ 2.50

Posamične številke stanajo . . . 8 vin.

Na naročila brez doposlave naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

—Vse za narod, svobodo in napredek!— Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravljalstvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadst. na levo v Goriški
Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Začetkom šolskega leta.

Beseda slov. starišem.

Na shodu za slovenske ljudske šole v Gorici so se razlegali topli apeli na slovenske stariše, naj dajo svoje otroke v slovenske šole. V Gorici pa nimamo zadostno slovenskih ljudskih šol; imamo le Šolski Dom in Narodno šolo na Blancheh. Vseh slovenskih otrok ne moremo spraviti v te šole. Zato morajo še v nemško vadinico in laška ljudska šola nam ugrabi še vedno kakšnega slovenskega otroka. Krive so vsomu temu sedaj še obstoječe šolske razmere v Gorici, proti katerim pa se borimo, katere hočemo odpraviti in preskrbeti toliko slovenskih ljudskih šol, da bo v njih prostora do zadnjega slovenskega otroka. Ali klic: Slovenski otrok v slovensko šolo! velja in stariši so dolžni, ravnati se po njem v okvirju vladajočih razmer. Šola Podturnom je nerabna za nas — mi zahtevamo slovenskih mestnih ljudskih šol v sredini mesta in na drugih primernih krajih v mestu. Naše zahteve so znane in se morajo tudi prejalislej uresničiti.

V Gorici imamo sedaj slovensko državno gimnazijo. Neodpustljiv naroden greh zagreši slovenski oče ali slovenska mati, ako bi poslala svojega sina v nemško gimnazijo. V Gorici ni prostora za nemško gimnazijo in ne bo zadostnega števila otrok, ako ne pošljejo Slovenci in Lah svojih otrok v to šolo! Ne moremo verjeti, da bi bil kak slovenski oče tako zaslepljen, da bi pomagal vzdrževati v Gorici nemško gimnazijo tujcem, Nemcem, ki prav te dni kažejo po svojih listih pohlep, kako bi se radi polastili naše Gorice in zaviadali nad njo. Zato apelujemo ponovno na slovenske stariše: **Slovenski otrok v slovensko šolo!**

Spregovorili smo s tem jedno besedo, sedaj spregovorimo še drugo!

Monotono je teklo življenje v Gorici po leti, sedaj je že vse živo: šolsko leto se odvarja. Vse polno ljudi je že tu in vse polno jih še pride z dežele in tudi iz drugih dežel. Prišel je čas, ki ga je naš trgovski svet dolgo pričakoval. Vse je živo in vse kupuje razne potrebščine pred šolskim letom. Kupi se polno za šolo potrebnih reči, kupujejo se obleke, čevlji, vse

Angleško socialno zavarovanje.

(Dalje.)

Pri vprašanju zdravniškega zdravljenja pripominjam, da ima zavarovavec svobodno volitev zdravnika; med tem, ko so pred časom medsebojna podpora društva imela le nekoliko od društva plačanih zdravnikov in so bili le ti članom na brezplačno razpolaganje, morajo v bodoče dovoliti svobodno izbero zdravnika.

V slučaju, da mora bolnik v zdravilišče za tuberkulozne, plačujejo bolniški prispevek tedenskih 10 M družini.

Kakor je že omenjeno, je po angleškem zakonu uvedeno obligatorično zavarovanje žen ob času poroda. K svoti 30 M pa morajo dodati tedenskih 7.50 M kot bolniški prispevek, ako je žena sama zavarovana, torej, ako traja delovna nesposobnost 4 tedne pred in po porodu, 60 M. Izračunilo se je, da bo uživalo 1 milion angleških žen materinsko zavarovanje.

Dosedanja finančna pravila medsebojnih podpornih društev so clonela na principu, da bi vstopila večina članov že

polno potrebščin je za mladino in potrebuje jih. Čipetilo se je, žal, le prepogostoma že, da je bilo videti slovenskih ljudi v obilnem številu tam, kjer bi jih mi ne pričakovali in jih ni bilo tje, kamor bi bili morali iti. Letošnje leto je za trgovino na sploh, posebno morda še za goriško, osodopolno. Sedaj pa je čas, priskočiti jej na pomoč od strani naših ljudi, katerim mora biti tudi na tem ležče, da uspeva naša trgovina in obrt v goriškem mestu. Mimogrede omenjamo, da se od izvestne strani vrši proti našim trgovcem in obrtnikom neka skrita pa dosledna agitacija na hojko. Po slabih mesecih je tu za trgovino prilika za dobro kupčijo. Umeje se, da naša trgovina in obrt ne zaostajata za drugimi, marveč ceno prednjačita drugim. Zato pa tudi pričakujemo polnega upoštevanja naštetih okolnosti.

Slovenski stariši, Vi poznate naše trgovce in obrtnike in veste za svojo dolžnost! — V vzajemnosti je moč, s skupnimi močmi, s podporanjem svojega dela bomo rasli v Gorici.

Pisarna

„Slovenskega političnega društva v Gorici“.

I.

§ 2. pravil Slovenskega političnega društva v Gorici se glasi: Namen društva je, razširati politično izobrazbo med slovenskim ljudstvom, braniti njegove narodne pravice, delovati na to, da se povzdigne njegova narodna zavest in da se izboljša gospodarsko stanje vseh narodovih slojev.

§ 3. pravil Slovenskega političnega društva v Gorici se glasi na to: »Da doseže ta namen, uporablja društvo vsa zakonito dopuščena sredstva; zlasti prireja na raznih krajih Goriško-Gradišanske občne zbornice, sodeluje pri volitvah v javne zastope, vlaga peticije in vloge, sklicuje shode in ankete, podpira in izdaja časopise, knjige in brošure ter ustanavlja gospodarske in prosvetne organizacije.«

Dosti dela za pisarno političnega društva! V to pisarno se ima stekati tako obsežno politično, gospodarsko, socialno,

v mladih letih, v času zdravih možkih let so po navadi presegali bolniški prispevki dohodke, in društva so bila tako v stanju, ustanoviti rezervno svoto, iz katere so pozneje izplačevali bolniške premije, ki so ob bližajoči se starosti in zmanjšanjem zdravju nadkriljevali dohodke. Društva so navadno stare ljudi zavračala ali pa bistveno poviševala njih doneske.

Ker zahteva zakon, da mora družba sprejeti vsakega, ki ni dosegel 65. leta, nastajajo tem društvom vsled vstopa starih ljudi zelo veliki stroški. Za te pa poskrbi država, ki odšteje družbam »rezervne svote«, ki bi se bile nabrale, ako bi bil vstopil pri 16. letu. S temi državnimi prispevki se odstranjuje vsako oškodovanje družb, ki bi jim izhajal iz vstopa starih ljudi. Izračunilo se je, da bo v prvih letih država oddala na ta konto okoli 200 milijonov mark. S tem bo dosedanja, zelo menjajoča se finančna moč družb po večini izboljšana.

Državni prispevek za pokritje teh rezervnih svot bo znašal za bližnja 18 1/2 leta v celoti 1 milijardo 300 milijonov mark, pozneje pa za zvižanje rent.

Kakor sem že omenil, ostane samouprava družb nedotaknjena; država ne

izobraževalno delovanje in iz te pisarne seže delovanje društva do oblasti, deželnege, državnega zbora in ven do ljudstva.

Pisarna se ustanovi za člane in ti se bodo obračali do pisarne v vseh rečeh, ki so v zvezi z delokrogom političnega društva in iz pisarne se bo ustrezalo pristaljem v vsakem oziru, v vseh rečeh, ki spadajo v delokrog političnega društva, kakor že omenjeno.

Delokrog pisarne političnega društva je velik, potreba pisarne velika. Če ni take pisarne, se ljudje ne vedo kam obrniti, ko pridejo v Gorico z raznimi političnimi in drugimi željami. Tako pa, če je pisarna tu, ve vsak, kje se ima oglašiti, kje pove lahko, kar ima povedati, in kje izve, kar hoče izvedeti. **Pisarna mora biti dobra stalna vez med ljudstvom in političnim društvom:** le tako bo omogočeno političnemu društvu dobro plodonosno delovanje v korist našega ljudstva.

Pisarna pa stane denar. Zato pa se glasi nastopni § 4. pravil političnega društva: »Svoje stroške pokriva društvo s prispevki članov, z dobrodelnimi doneski, darili in volili.«

V prvi vrsti pridejo v poštev prispevki članov. Eno kronico na primer na leto pač vsakdo lahko da za politično društvo! Da jo v koristne namene, da jo v prid ljudstvu, čegar član je sam: torej jo da tudi v svojo lastno korist. Koliko kron se zavrže po gostilnah, na plesiščih, pri igri itd.; gotovo ostane lahko jedna tudi za politično društvo. Da, gledé plačevanja v narodne namene, se morajo dvigniti naši ljudje do naziranja, da je prva dolžnost: prispevek političnemu društvu. V njem naj se zbira vse naše narodno in gospodarsko delovanje, šolsko, kulturno, sploh vse naše želje, potrebe in pravice obsegajoče delovanje.

Prispevki članov so postavljeni tako nizko, da jih lahko vsak plačuje: vsakdo lahko poravnata, kadar hoče, nanj spadajoči prispevek. Iz malih vinarjev pa naraste svota, s katero bo moglo uspešno delovati Slovensko politično društvo. Plačevali bomo vsi člani, v Gorici in na deželi, jeden več, drugi manj, kolikor kdo more; vsak član pa določeni mali prispevek.

Vemo, da ljudje neradi plačujejo. Pravijo: prispevam v ta in ta namen, pla-

prevzema absolutne garantije za njene prispevke, pač pa bo po zakonitem, do konca izpeljanem, državnem nadzorstvu določeno, katere družbe so v dobrem in zaupljivem položaju; le k tem bodo smeli pristopiti obligatorični zavarovanci, le s tem bodo teki državni in podjetniški prispevki.

Posebno je bil dobrodošel zakon dosedanjim članom medsebojnih podpornih društev. Obligatorični, od mezdne plače vzeti prispevek tedenskih 32 Pf se vračuni za dosedanje prispevke; poleg tega dobiva društvo na njih račun podjetniške in državne prispevke, in je torej v položaju, podajati starih članom bistveno zvišane prispevke. Dosedaj je negovalo veliko strokovnih društev gotove oddelke socialnega zavarovanja, to delovanje pa je vsled podjetniških in državnih prispevkov zelo olajšano. Faktično priznava zakon strokovna društva, ki sicer odgovarjajo zahtevam glede plačilne zmoglosti in zaupljivosti; tudi tem so odmerjeni podjetniški in državni prispevki, kar znači napran nemškimi tozadevnimi odredbami dalekosežni razloček.

(Dalje prih.)

čujem za čitalnico, za Sokola, za družbo sv. C. in M. itd. — sedaj pa naj plačujem še za politično društvo. Tega dosedaj ni bilo! Čemu sedaj?!

O tem »čemu« se pomenimo prihodnjič.

25-letnice Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev.

Na letošnjem zborovanju Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev se je praznovala 25-letnica obstoja Zaveze. Zborovanje se je vršilo v Ljubljani; bilo je impozantno, dobro obiskano in proslava 25-letnice Zaveze se je izvršila v čast naprednega slovenskega učiteljstva. To zborovanje je pokazalo, kako moč ima napredno učiteljstvo in da je zaman oni veliki trud vladajoče stranke, ugonobiti napredno učiteljstvo.

Na shod se je zbralo obilo slovenskega učiteljstva, tudi nekateri Slomškarji so silili na skupščino, ali niso bili pripuščeni, kar je le odobravati. Došlo pa je tudi precej hrvaškega in češkega učiteljstva in došli so tudi štirje srbski učitelji. Po prijateljskem sestanku, po šeji upravnega sveta in delegacije se je vršil v soboto 6. t. m. jubilejni koncert, pri katerem so sodelovali skoro sami učitelji in učiteljice. Udeležba je bila velika. V nedeljo dopoldne je bilo slavnostno zborovanje. Dvorana Narodnega doma je bila natlačena.

Zborovanje je otvoril predsednik zaveze gosp. Luka Jelenc, ki je v svojem govoru zbuval spomine na one čase, ko se je ustanavljala Zaveza, ki naj bi združevala vse slovensko učiteljstvo vseh slovenskih pokrajin in tako krepila stanovsko zavest v njem in vzgajala učiteljstvo v značajne in samozavestne može, ki naj solidarno stopajo v boj za svoje stanovske a tudi narodne pravice in zahteve. Iskreno je pozdravil ustanovnika Zaveze in vse tisto učiteljstvo, ki je ostalo zvesto Zavezi v njenem boju za pravično stvar slovenskega učiteljstva. — Pozdravil je nato veljake, ki so se udeležili zborovanja in odposlanstva slovenskega učiteljstva. Nato je pozdravil Zavezo in zborovalce v imenu mesta Ljubljane župan dr. Ivan Tavčar, ki je proslavljal učiteljstvo kot kulturne delavce in značajne bojovníke na nar. polju, katerim v čast plapolajo zastave z mestne hiše. V imenu narodno-napredne stranke je pozdravil podžupan dr. Triller, dr. Ravnihar pa kot poslanec mesta Ljubljane. G. Sokolič je pozdravil zborovalce v imenu Zveze učiteljstva v kraljevini Srbiji, profesor Pippenbacher v imenu slovenskega Sokolstva, g. Kirin za »Savez hrvatskih učiteljskih društev«, predsednik CMD ces. svetnik Senekovič v imenu Družbe, kateri je učiteljstvo največji prijatelj, g. Skarić za hrvatski pedagoški književni zbor v Zagrebu, g. Granec v imenu zagrebškega učiteljstva, g. Hajny za Zvezo slovenskih učiteljskih društev, zastopajočo 30.000 učiteljev, gosp. Skala v imenu Osrednjega društva čeških učiteljskih društev, g. Skalicky v imenu češkega meščanskega učiteljstva, poslanec Havlik za Zvezo moravskega češkega učiteljstva, g. Vitkovič pa za moravsko meščansko učiteljstvo. Pozdrav čeških učiteljev je sporočila gđ. Talska Tržaški dež. poslanec Štefan Ferjuga je pozdravil zborovalce v vezani besedi. Vrsto pozdravov je zaključil g. Strmšek, ki je pozdravil v imenu narodno-naprednega tijaštva.

Sprajete so bile nato resolucije, ki jih je odobrila prejšnji dan delegacija, nakar je govoril slavnostni govor učitelj. poslanec učitelj Engelbert Gangl, ki je obširno razpravljala o delovanju Zaveze in njenih bojov v korist učiteljstvu in narodu ter o bridkostih in težavah slovenskega učiteljstva, ki pa vzlic vsem pritiskom ni uklonilo svojega tilmika, temveč krepko in odločno koraka po svoji začetni poti naprej do končne zmage svojih pravičnih zahtev, katero mora doseči prej ali slej.

Govor poslanca Eng. Gangla je bil pesniško zamišljen, poln vzletov pa tudi krepkih besed, ki so prijetno odmevale v srcih učiteljstva.

Vršil se je banket, pri katerem je bila izrečena marsikaka dobra beseda za učiteljstvo in v prid našega ljudstva.

Častno je praznovala Zveza svojo 25-letnico. Končana je doba 25 let in nova nastopa. Gangl je rekel gledé na to: »Končali smo eno razdobje! Drugo — večje po svojih pravicah in jače po svojih zahtevah — stoji pred nami. Mi stopamo vanje, hrepčaje po delu, ki bode posvečeno blaginji našega ljudstva, ki si naj samo, duševno silno in materialno močno, da to, kar gre vsakemu kulturnemu narodu: sebi življenje — domovini slavo!

In samo tako ljudstvo bo dalo tudi nam to, kar nam gre!»

Cvetlični dnevi.

Nabrało se je dosedaj: v Kanalu K 300 (!), v Tolminu K 200, v Kobaridu K 100, v Solkanu K 230, v Sežani K 85'50, Čepovanu K 27, Ročinju 59'30 (!) Idrskem K 4, Renčah K 72, Vogrskem K 31'28, Vel. Zabljah K 7'81, Cezsoči K 23'10, Gabrovici K 14, Opatjemsehu K 58'25 (!), Žagi K 23'12, Hudajužni K 14'20, Podbrdu K 24'60, Grahovem K 7'20, Doberdobo K 24, Tinovem pri Gorici K 12'40, Tomaju K 14, Srpenci K 10, Mirnu K 54'60, Nabrežini K 42. Podatke iz drugih vasij pričobimo, kakor hitro izvemo za natančen rezultat.

Balkan.

Srbski polkovnik umrl za kolero. — Polkovnik Mihajlo Medić, ki je bil poveljnik jedne divizije v obeh vojnah, je umrl v Nišu za kolero.

Sklenitev miru. — Dunaj 15. Kakor se danes poroča iz Carigrada, se mir med Bulgarsko in Turško sklene najbrž že to soboto.

Turki proti Bulgarom v Traciji. — Carigrad 15. Kakor poročajo listi, nadaljuje provizorična vlada v Traciji organizacijo obrambe in pobira davke. Upa, da popolnoma prežene Bulgare ali pa jih prisili, da se vdajo.

Albanska meja. — Skader 15. Člani mednarodne komisije za določitev meje med Črnogoro in Albanijo odidejo baje že danes v dotično ozemlje, da začno svoje delo.

Četaški vodja Sandanski umorjen. — Dunaj 15. »Albanska korespondenca« javlja iz Carigrada, da so slovitega četaškega vodjo Sandanskega umorili Turki v Melniku.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Italijanske provokacije v Zadru. — V nedeljo so imeli italijanski visokošolci v Zadru zborovanje, (o katerem govorimo na drugem mestu) pa niso mogli mirovati na ulici, marveč so izzivali Hrvate in prišlo je do spopadov. (Ti italijanski izzivači hočejo priti drugo leto v Gorico »zborovati«!)

Srbski konzulat v Avstro-Ogrski. — Srbija je imela doslej v Avstro-Ogrski samo en konzulat in sicer na Dunaju. Sedaj hoče postaviti svoje konzulate poleg Dunaja v Budimpešti, Pragi in v Splitu. Konečno se odloči to po novi trgovski pogodbi med Avstro-Ogrsko in Srbije.

Za Bolgarijo mora biti denar. — Na Dunaju se ne zmenijo za to, da je veliko pomanjkanje denarja v državi, da je zbog tega zastala industrija in trgovina, marveč iščejo pridno denar za Bolgarijo. Velevladstvi z ozirom na težke finančne razmere niso hotele preskrbeti Bolgariji posojila 30 milijonov kron; ali naš zunanji minister

Berchtold je poslal sedaj ogrski vladi noto, v kateri jo poziva, da naj ogrski finančni minister pritisne na velike banke in seže, da se čim prej zadovolji želji Bulgarije. Ogrska vlada je hitro odločila, da se začne finančni minister pogajati z bankami in se z njimi sporazume. Naravno, da se sporazumejo in izvršila se bo dunajska želja, ker treba pomagati Bolgariji in Albaniji, ali namodi v monarhiji naj propadajo.

Srbohrvaščina v šolah v Budimpešti. — Šolski svet v Budimpešti je določil gledé na nove razmere na Balkanu, da se v šolah v Budimpešti uvede učenje srbohrvaškega jezika. — Vladi list v Zagrebu »Narodne novine« pravijo gledé na to, da naj se Hrvaška revanžira in uvede v hrvaške šole učenje ogrskega jezika. List pravi, da je med Hrvati tudi že nekaj razpoloženja za to, ali v Zagrebu o tem ne vedo nič; umevno.

Inozemstvo.

Nemški oficirji v Kitajski vojski. — Iz Pekinga je došla vest, da je dosežen med Nemčijo in Kitajsko sporazum, po katerem vzame Kitajska v svojo službo 9 nemških štabnih častnikov in 200 drugih oficirjev. Del troškov pokrije Kruppova tvrdka. Oficijelno vest ni potrjena.

Nova vojna? — Iz Tokia poročajo, da je vojna med Japonsko in Kitajsko neizogibna in da izbruhne najbrž že v kratkih dneh. Razburjenje na Japonskem je velikansko in ljudstvo naravnost zahteva, da napove Japonska vojno. — Iz Šangajja poročajo, da so danes tamkaj napadli Kitajci štiri Japonce, ki so prišli iz japonskega konzulata. Vsi štirje so bili težko ranjeni.

Na Kitajskem je bilo umorjenih nekaj Japoncev. Japonska zahteva zadoščenje ali pri tem zasleduje svoje politične cilje in hoče zagospodovati nad Kitajsko. Proti takemu namenu Japoncev pa so tudi Zjedinjene Ameriške države. Torej dovolj povoda za strah pred novo vojno.

Srbski kralj Peter pride na Dunaj. — Budimpešta 15. Tukajšnji listi zopet beležijo vest, da srbski kralj Peter obišče avstrijskega cesarja na Dunaju. Značilno je da jo beleži tudi vladni list »Pester Lloyd«. Koncem septembra pride srbski minister ski predsednik Pašić na Dunaj in se tedaj dogovori z ministrom zunanjih zadev grofom Berchtoldom o vseh podrobnostih kraljevega obiska.

Domače vesti.

Deželni glavar in podglavar. — Razni listi že naznanjajo, da je za deželnega glavarja Goriško-Gradišanske predlagan prošt dr. A. L. Faidutti, za podglavarja pa dr. A. L. Franko. — Imenovanje glavarja in podglavarja se izvrši v kratkem.

Slovenski meščani! — V soboto in nedeljo 20. in 21. septembra se bosta vršila v našem mestu že naznanjena cvetlična dneva.

Akad. fer. društvo »Adrija« vjudno vabi vse one č. gospe in gospice, ki so lansko leto ob priloiki cvetličnih dnevov podružnice goriške družbe sv. Cirila in Metoda sodelovale, na sodelovanje tudi pri naši dijaški prireditvi. V svrhu natančne razdelitve delokrogov in drugih potrebnih priprav se bo vršil 18. septembra ob 8. uri zvečer pri Zlatem Jelenu razgovor. Vabljenje bodo iskreno dobrodošle.

Vozni red, veljaven s 1. oktobrom t. l., v žepni obliki izda zopet »Goriška Tiskarna« in ga priloži vsem naročnikom »Soče« in »Primorca«. Reklama v takem voznem redu je jako uspešna. Og. trgovce in obrtnike v mestu in na deželi vabimo, da inserirajo v njem in si s tem napravijo potrebno reklamo za svoje podjetje. Si kupujejo občinstvo pa prosimo, da se v prvi vrsti ozira na take trgovce in obrtnike, ki inserirajo v naših listih in v voznem redu, ki je brezplačna priloga »Soče« in »Primorca«.

Za Narodni muzej sta darovala: G. Jos. Balič, učitelj v Vrha sv. Mihaela, ot. 34. dar: 1. original pesmi, katero je zložil S. Gregorčič z. Amaliji Čebren, sedaj gospe Baličevi, 2. razglednico, katero je pisal S. Gregorčič z. Baličevi, 3. Gemälde vom Herzogthume Krain l. 1808, 4. Rede bei Eröffnung des Priesterhauses der Seckauer Diöcese l. 1805, 5. Lehrbuch der Naturgeschichte, 6. 28-letno poročilo goriške gimnazije, 7. Lapafne, Zgodovina štajerskih Slovencev, 8. Jurčič, Tugomer,

9. Per l'ingresso nella città di Capodistria di Giovanni dr. Glavina vescovo, 10. Pastirski list kardinala Bedřicha, 11. Pismo Jos. Gunjača iz Manzana pri Kopru, 12. Primorski odnošajo v poslanski zbornici l. 1877, 13. Kločič, Materni blagoslov, 14. tri zemljevide in 1. prirodopisno karto, Rud. Drufovka, trgovec v Gorici, 1 benečanski zlat. — Odbor.

Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici naznanja izredni občni zbor dne 24. t. m. ob 5. uri pop. v društvenih prostorih »Trgovski dom« in 30. t. m. svoj redni občni zbor v prostorih »Zlatega jelena«.

Zabavni večer »Goriške slovenske mladine«. — Kakor se more danes opaziti, vzbuja zabavni večer G. S. M. povsod veliko zanimanje. Mladina sama se tudi neumorno pripravlja, da zamore ponuditi občinstvu nekaj uric vžitka in kratkega časa, tako da ne bode treba iti ta dan h koncertom, katere prirede tujerodci. Začetkom se je mislilo zabavni večer kot nekako dopolnilo dneva naraščaja, ki bi se inel vršiti v nedeljo popoldne. Sedaj ko je na prepovedana »od zgoraj« poraba Panovca in odpade vsled tega dan naraščaja, upa odbor G. S. M., da se v še večjem številu vdeležé vsi Slovenci njene prireditve. Zabava se vrši ob vsakem vremenu, v slučaju dežja v dvorani hotela »pri Jelenu«. Na vesele svidenje!

Iz pripomožnega zaklada, ki je bil ustanovljen od avstrijskega mornarskega društva 18. avgusta 1911. l. povodom obletnice rojstva Njegovega Veličanstva, razdele se 25. decembra 1913. l. podpore siromašnim udovam in mladoletnim sirotam mornarjev, ki so poginili v pomorski službi in ne dobivajo iz obstoječega zaklada »Pio fondo« nikake podpore, dalje udovam in sirotam mornarjev vojne mornarice, ki niso oskrbljeni od strani države. Dotične prošnje naj se odprejijo najkasneje do 1. oktobra t. l. kuratoriju pripomožnega zaklada avstrijskega mornarskega društva na Dunaju (Kuratorium des Unterstützungs-fondes des österreichischen Flottenvereines in Wien IX. Schwarzsparnerstrasse 15.) V prošnji je navesti razmere družine, njeno imetje in vzrok smrti očeta. Istinost teh podatkov mora potrditi okrajno glavarstvo ali bližnji luški in pomorski kapitanat. — C. kr. namestništveni svetni: Rebek.

Obsojen šofer. — Dolgo časa se je vlekla zadeva Ivana Ceja iz Gorice, šoferja v Bovecu, radi nesreče pri Sv. Luciji, katero bi bil zakrivil on in pri kateri je bil ranjen A. Pušin. Sedaj se je vršila razprava in Cej je obsojen na 14 dni zapora.

Nekaj denarja je ukradel iz zaprte o-mare 17-letni Karol Bajnati iz Krmina in sicer pri Pavliču v St. Petru pri Gorici. Dečka so aretirali.

Na 6 mesecev ječe je obsojen Fran Manfreda iz Sv. Lucije, ker se je pregrešil nad nekim dekletcem. Vsak mesec se bo tudi enkrat postil.

CENTRAL-BIO. — Glinjivi roman »Zelena pristava« Francoza Sulie se predstavlja včeraj in danes v kinogledišču »CENTRAL-BIO« v salonu »Central«. To je veliko delo, ki zasluži v resnici občudovanje posetnikov Biota. Zraven tega pa nam prednaša priljubljeni »Pathé-časopis« najnovejše svetovne dogodke. »Pathé-časopis« nastopi tudi z novim programom za jutri in četrtak. Ta dva dneva se bo na projekcijski steni odigravala pretresujoča drama »Usodepolni dvoboj« iz življenja umetnikov v krasnih barvah. Preskrbljeno je tudi na koncu za smeh. Starišem, ki spremljajo svoje otroke sedaj v šolo, toplo priporočamo ta kinematograf, ki je edini prve vrste na celem Primorskem. — Čim prej se bo predstavljal Tolstojev roman »Živeče mrliško truplo«.

Domača politika.

Boj za slovensko šolo v Trziču. — V nedeljo 14. t. m. se je vršilo v Trziču zborovanje po § 2. v prostorih hotela »International«; na dnevnem redu zborovanja je bila: Slovenska ljudska šola v Trziču. Udeležilo se je zborovanja nad 150 slovenskih mož. Navzoči so bili tudi župan iz Opatjegasela in podžupana iz Devina in Doberdoba... Govorila sta med drugimi dr. Rybář iz Trsta in dr. B. Vošnjak iz Gorice. Na shodu je vladalo dobro razpoloženje in storilo se je, kar treba prvo storiti, da se uresniči nujna potreba Slovencev v Trziču: ustanovitev slo-

venske šole. V Trziču je za šolo godnih slovenskih otrok okoli 200. Po zborovanju se je nabralo med navzočimi K 36'62 za slovensko šolo v Trziču.

Originalna motivacija za prepoved javnega shoda za slovensko šolo v Trziču. — Sklican je bil javen shod ali v soboto je bil od glavarstva prepovedan z motivacijo: da se je bati, da bode lahko z ozirom na razburjenost, vladajočo med prebivalstvom v Trziču vsled pouličnih demonstracij v Gorici 7. t. m. kaljen javen mir.... »Demonstracije« v Gorici so se vršile proti Nemcem. V Trziču pa ni Nemcev, ampak Lah, ki pa umevno, niso prav nič razburjeni radi demonstracij Slovencev proti Nemcem v Gorici. V Trziču se izmed Lahov ni nikdo zmenil za shod in po splošni sodbi ni bilo pričakovati nobenega motenja shoda; bali so se samo na glavarstvu in pod modri odlok se je podpisal dr. Ličen, vladni komisar, sin odvetnika dr. Lična v Gorici. »Piccolo« mu je že zapel zahvalno pesem.

Značilno do smešnosti. — Danes je vpisovanje v goriške šole. Da bodo stariši vedeli, kje se nahajajo tri gimnazije, so postavljeni taki-le napisi: Na vratih slovenske gimnazije je ponižen slovenski napis, pisani na koščku papirja. — Na vratih italijanske gimnazije je večji napis tiskani na lepenki. — Na poslopiju nemške gimnazije pa se košati ponosni nemški napis, ki že od daleč vzbuja pozornost. — Ali to so malenkosti, kaj?!

Surovi Slovenci. — V nedeljo 7. t. m. smo veljali Slovenci v Gorici zopet enkrat za surov element. Je že taka navada pri gospodi izvestne vrste. Ali ako bi bili res surovi, necivilizirani, če bi bili res kakva tolpa, potem bi bili pograbili za kamenje, katerega je bilo polno ob mestnem vrtu, in kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo — ako bi bili mi res surovi. Toda kamenje je ostalo nedotaknjeno in Slovenci so dostojno manifestirali. Morda še koga jezi, da ni padlo kamenje.... Joj, potem bi se cedila v blaženosti kaka germanska duša!

50 let smo se borili za slovensko gimnazijo. — Graški Tagblatt se poleg drugih listov tudi havi s slovensko gimnazijo in pravi, da smo se Slovenci borili 50 let za slovensko gimnazijo in jo končno dobili v Gorico. Omenjeni list trdi bedasto č. o. da slov. gimnazije nismo dobili toliko časa zategadel, ker ni bilo knjig v slov. jeziku. Za koga pa bomo imeli knjige pred uvedbo slovenskega učnega jezika?! — Pomembno je konstatiranje 50 let trajajočega boja za eno slovensko gimnazijo! Tako počasi gre na dan pravica za Slovence. Zato pa mora biti naš boj za naše pravice na vseh poljih vedno hujši, da ne bomo po pol stoletja čakali na dosego vsake svoje pravice. In doseči jih imamo še obilo.

Se jim že vrača. — Naši zavedni Italianissimi v Gorici niso imeli nič proti temu, če policija dovoli Nemcem sprejem gostov na državnem kolodvoru in korporativen dohod na Telovadni trg. Kaj se je godilo na dan 7. t. m., kako so prikorakali Nemci v mesto, to vedo Italianissimi naši. **V nedeljo 14. t. m. pa je bilo njim prepovedano sprejeti tržaške goste** (prišli so italijanski trgovski pomočniki iz Trsta) **na kolodvoru in jih spremiti v mesto!** Kako jim je kaj pri srcu radi tega?!

Kocjančič in Březina. — Laški visokošolci so imeli v Zadru skupščino svoje dijaške Zveze. Zahtevali so zopet laško vseučilišče v Trsi. Na shodu so govorili ti-le pristni Italijani: dr. Maušelj, dr. Bazič, dr. Delič, Kocjančič, Mrak, Žigon. — Za goriške visokošolce je govoril Kocjančič: bridko je tožil v imenu furlanskega ljudstva, ki je užaljeno v vsem, kar mu je drago... naštel je strašne krivice, ker so vzete municipiju v Gorici volilne agende, ker mu je odvzet prenešeni delokrog, ker je v Gorici slov. učiteljišče in slovenska gimnazija. Skoro jokal je goriški Lah Kocjančič, na pomoč mu je priskočil policijski komisar ter mu prepovedal tako govoriti, da mu ne bo škodovalo. — Furlansko ljudstvo da je užaljeno radi tega, kar je zadelo goriški municipij? Kocjančič tega sam ne verjame, ker ve, da je užaljena le znana klika v Gorici, ki gospodarji v škodo in nečast italijanstva. — V odboru laške dijaške Zveze za Goriško-Gradišansko sta: Kocjančič in Březina. Tako je italijanstvo Goriško-Gradišanske.

»Demonstrante« z dne 7. t. m. kliče sedaj policija pred se in tam jih globi. Krone morajo plačevati v spomin na dan 7. sept. 1913. Eden pa je moral celo v zapor 48 ur, tako nevarno se je obnašal v mestnem vrtu.

2000-letna kultura. — Na dvorišče pred Šolski Dom v Križni ulici je vrgel Italijan ali Italijanka svojo nesnago izpod postelje: dotična oseba je tako izpričala, da spada med gente civile Corrierovega kalibra.

O rečeh, ki se ne gode pri nas.

Iz dežele neverjetnosti. — Stoji, stoji dežela, dežela neverjetnosti. V tej deželi javen funkcionar kadar hoče lahko potegne sabljo in ukaže svojim podložnim, da potegnejo tudi oni sablje in udarijo po mirnih državljanih z golimi svetlimi sabljami. Če premalo mahajo in ne ranijo dosti oseb, kakor želi tak-le funkcionar, so okregani in zapreti se jim, da bodo spodeni iz službe. Ali le z ene vrste ljudmi delajo tako v tisti daljni deželi neverjetnosti, druge, privilegirani rod, ki vlada v oni deželi, dasi ga je malo, varujejo iste sablje, ki bijejo po nedolžnih in mirnih ljudeh, v nižjo vrsto uštetih. Izživajoče ščitijo in podpirajo, izživani so tepeni s sabljami in pokaže se jim za najmanjši pogrošek — temna ječa. — O, hvala bogu, da je tako daleč od nas tista nesrečna dežela neverjetnosti! Tu pri nas pa živimo v urejenih odnošajih, oblagrujejo nas konstitucija in pravični zakoni!

Se iz dežele neverjetnosti. — Tam v tisti nesrečni deželi za devetimi gorami so tudi javni funkcionarji, ki imajo skrbeti za javni mir in red. Ali pripeti se, dežela je pač dežela neverjetnosti, da tak-le funkcionar sam skali mir in red; na neljube mu ljudi, nižje vrste, funkcionarji so vsi iz privilegiranege rodu, nažene sabljače in javni mir in red je skaljen. Potem pa so pozvani pred njega tisti, ki so bili napadeni pa so črhnilo kakor besedo v svojo obrambo, in kaznovani so. Lepa justica ta! — Sreča za nas, da smo tako daleč od tiste nesrečne dežele neverjetnosti!

Se vedno iz dežele neverjetnosti. — Tam imajo tudi vojske in porablajo jih v razne namene. Včasih frčijo, v to izvežbani, po zraku kot ptice, včasih pa morajo »frčati« okoli kakšnih miz, ki jih treba pogrniti za . . . . . dobre, povabljenе goste iz daljnih krajev. Vojak mora služiti za oštarijskega postrožnika . . . . . Pri nas je kaj takega nemogoče.

Le še iz dežele neverjetnosti. Trpini v deželi neverjetnosti, tam daleč za nami se nahajajoči, se borijo za svoje pravice. V zakonih imajo zapisane svoje pravice, ali zakon je zakon, pravica pa pravica; jedno je, zapisati pravico, drugo, dati jo, izvrševati jo! In kadar se borijo za svoje pravice na velikem zborovanju ter odlični govornik slika krivice trpinov in prekipeva skupščina ogorčenja nad krivicami in svetega navdušenja za pravično stvar — se prisrčali v krog zborovalcev mož vlade, se nasmehne in reče svojemu podložnemu: Pustimo ga, naj čebnja naprej, in pojdimo! Odmevajo besede krivice trpečih; tam, kjer bi morali imeti srcé za trpine in bi morali pošteno izvajati zakone, imonitelo krík trpinov po pravici — čebnanje . . . . . Uhogi, uhogi trpini! Nesrečna dežela, nesrečni ljudje, pri nas, v naši deželi, pa je vse v najlepšem redu, ni trpinov, ni vsklikov po pravici, ker smo je vsi deležni, in nikogar ni, ki bi besede odličnih mož označal za čebnanje.

Prosveta.

Narodna Prosveta v Gorici je razposlala pred časom celo vrsto dopisov na razne gospode po Goriški in izven Goriške. Ker doslej še ni vseli odgovorov, prosimo vse dotične gospode, da se odzovejo čim prej dopisu. Odgovori naj se upošljejo na naslov: Odbor Narodne Prosvete v Gorici, Corso Frana Josipa 82.

Narodna obramba.

Babičeve razglednice. — V spomin na velikega dobrotnika družbe sv. C. in M. dok. Fr. Babiča, je založila Družba razglednice z njegovo sliko. Pisarna družbina se priporoča za naročila.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Volčjodrage. (Regnikoli. Potreba Narodne delavske organizacije.) Z veseljem čita delavstvo po naših opekarnah v »Edinosti«, kako podi pravični princ c. k. namestnik Hohenlohe »Regnikole« iz Trsta, ker odjedajo kruh našim domačinom in so nevarni državnim interesom. Spretno politično vodstvo tržaških Slovencev z Narodno delavsko organizacijo krepko podpira to res potrebno delo, da se očisti Trst teh nevarnih elementov. »Edinost« je že večkrat omenila, da je tudi v Ajdovski predilnici mnogo polentarjev. Nikdar se pa ni še nikjer povedalo, da je tudi v naših opekarnah uslužbenih mnogo italijanskih delavcev iz kraljestva, ki konkurirajo s cenami našemu domačemu delavstvu pri delu. Ali so ti opekarnarji-gospodarji vsi dobri slovenski rodoljubi (?), ker sprejemajo in nepréstano vabijo na delo te italijanske lastavice, ki se tudi že stalno naseljujejo po naši lepi okolici in nam odrivajo od ust ta edini kosček kruha, ki ga še imamo pri letošnji slabi letini? Ni toraj čuda, ako hrepenimo tudi mi delavci na Volčjodragi in okolici po »Strokovni narodni delavski organizaciji«, da se odločno postavimo v bran proti priseljevanju Lahov iz kraljestva po naši lepi slovenski zemlji. Na naš poziv je tu že imel shod za strokovno organizacijo dr. Tuma, a ker je priporočal socialno demokracijo in ne naše narodne delavske organizacije, smo zavrgli te za naš narodnostni obstoj škodljive demokratične nauke. Tu v »Soči« prosimo s tem dopisom vodstvo »Narodne delavske organizacije«, da pošlje svojega govornika na Volčjodrago in združi naše opekarniške delavce v močno strokovno društvo, ki bo z vso odločnostjo branilo svoje delavske in narodne interese. Na Volčjodragi in bližnji okolici nas je nad 200 delavcev, ki vsi hrepenimo po narodnem strokovnem delavskem društvu. Da ustavimo naval tujcev v našo lepo slovensko domovino. Krenko društvo bi ustanovili z lahkoto, ki bi širilo mo tukajšni okolici strokovno in narodno zavest med našim rodoljubnim delavstvom. V dosego tega leneza namenja na kličem svojim tovarišem-delavcem: »Le vsi složno v strokovno narodno društvo za varstvo naših pravic! Proč z delavci iz kraljestva!«

Opekarnar.

Iz Renč. — Gledé na dopis v št. 84. »Soče« z dne 6. sept. prosim za prijavo tega popravka: 1. Upraviteljstva občine Renče nisem prevzel v drugi polovici meseca prosinca t. l., pač pa sem je prevzel dne 18. februarja t. l. 2. Ni res, da bi bil pričel na to govoriti, da je v občinski blagajni primanjkljaja nad 5000 K in da bi bil kedo ta znesek ponevenil, marveč res je, da sem se izjavil, da dne 18. februarja 1913. sem bil na podlagi občinskih računov izračunal, da bi bil založil bivši župan za občino 1909 K 49 h in ta je bivši župan pa brdil, da bi moral on izročiti meni okrog 800—1000 K; nadalje da manjka v računu za leta 1910 skupni . . . 6900 K — h in v onem za l. 1911 drugih 2360 „ — „ doklad k neposrednim davkom zaplenjenih za bolniške troške, da manjkata torej med dohodki oba ta zneska v skupni svoti . . . 9260 K — h in ako se odbije gori navedena založba od . . . 1909 K 49 h se pokaže razlika . . . 7350 K 51 h

katere pa bivši župan ni hotel priznati, marveč je zahteval, da se naj račun natančno preiščejo. V smislu določil § 96 obč. reda odnosno razsodbe upravne sodnije od dne 7. decembra 1910. štev. 12481 (Budvinski št. 7761/A) pa ne spada to delo v delokrog podpisanega upravitelja, marveč o tem gre razpravljati starešinstvu. 3. Ni res, da prejemam kot upravitelj 150 K na mesec, res pa je, da nisem prejel pod tem naslovom niti vinarja. 4. Ni res, da bi bila moja žena občinska tajnica in da bi za ta posej prejemala 80 K mesečne plače, res pa je, da mi je ona pomagala pri pripravah za deželnozbornske volitve in da mi je pomagala od 4. aprila do 23. maja tudi vpisavati došle spise v vložni zapisnik in da ni prejela za ta svoj trud niti ona niti jaz niti vinarja. 5. Ni res, da bi jaz proti do-

pisniku ali komu drugemu zahrbtno politkoval, res pa je, da sem vsikdar napram vsakomur svoje mnenje jasno in glasno izjavil. 6. Ni res, da ne bi bil glode volitev v krajni šolski svet prašal za mnenje dopisnikovih pristašev, marveč res je, da sem pred izvolitvijo dotičnih udov govoril o tem z g. Francetom Hebatom. 7. Ni res, da sem jaz drag gerent, marveč res je, da nisem prejel niti za komisije, niti za mnogobrojne strankam napravljene prošnje, niti za tajnikovanje, niti za upraviteljstvo ali bodisi za katero koli drugo stvar ne od občine ne od strank niti vinarja. — Angel Trojer, upravitelj.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Rihemberga. — Podružnica družbe sv. C. in M. in Sokol priredita dne 21. t. m. javno tombolo in cvetlični dan. Nadejamo se, da prireditve vspe najlepše. Na zdar!

Gospodarske vesti.

Razglas.

Naročbe ameriških trt iz državnih trtnih nasadov Primorja za dobo sajenja 1913—14. Iz državne trtne zaloge na Primorskem se na spomlad 1914. proti plačilu odda nastopna množina ameriških trt pod temi-le pogoji in sicer: 1. 20.000 cepljenih raznih evropskih vrst, cepljenih na velikolistno Riparjo in Rupestris montikole. 2. 300.000 korenjakov (bilf) velikolistne Riparje in Rupestris montikole. Cene trt za 1000 komadov so te-le: a) ameriške ceplenke stanejo 140 K; b) ameriški korenjaki (bilfe) za revnejše vinogradnike 10 K, za premožnejše 30 K; c) ameriške kolči za revnejše vinogradnike 5 K, za premožnejše 16 K. Potrebo revnejših vinogradnikov, koji naročijo trte po znižani ceni, mora županstvo vestno in resnično potrditi. Ceplenke oddajale se bodo posameznikom le v majših množinah, glavno v svrhu razširjenja boljših trtnih vrst. Ako stranka naroči več nego 500 komadov korenjakov (bilf) ali več nego 2000 komadov kolči, si namestništvo pridržuje pravico, zaproseno množino trt primerno številu naročb znižati.

Trte je naročiti najkasneje do 31. oktobra t. l. potom občine, pri kateri se v to svrhu nahajajo posebne tiskovine. Pozneje naročila se ne bodo vpoštevala. Vsak naročnik trt naj v dotičnem naročilnem izkazu v razpredelu za pripombe pristavi lastnoročni podpis. Županstvo mora izpolnjene naročilne pole takoj poslati pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu (c. kr. namestništvu) svetniku v Trstu, magistratu v Rovinju, da jih predloži c. kr. namestništvu. Trte se bodo oddajale samo primorskim vinogradnikom. Trgovci s trtami so izključeni od dobave prejoznatih trt.

Cene se razumevajo od nasada v Tržiču (Montalcone) oziroma Kanfanaru. Dotični znesek je položiti pri prejemu trt oziroma, ako se te dopošljejo po železnici, pošti ali parniku, se isti povzame z embalažnimi in dovoznimi stroški vred, ki se zaračunajo po lastni ceni. Vsak naročnik navedi natančno: 1. razločno pisano ime, bivališče h. št. in oklic; 2. davčno občino, v kateri se nahaja vinograd, ki ga je obnoviti; 3. zaželjeno vrsto in množino trt; 4. železniško in pošto postalo, kamor naj se pošljejo trte. Ako bi bila zahtevana vrsta že pošla, ali če bi je ne bilo več v zadostni količini, nadomesti se ista z drugo. Trte je takoj po sprejemu pregledati: morebitne pritožbe je nemudoma prijaviti tukajšnemu c. kr. nadzorniku za vinogradništvo. Na pozneje prispelne pritožbe se ne bodo oziralo. Slednjič se opazja, da se ameriške trte načeloma ne bodo oddajale brezplačno. Izvzeti so samo slučajni, v katerih se manjši vinogradniki za vežejo, da naredo ameriške matičnjake v svrhu pridelovanja podlog. Prošnje za brezplačno prepustitev ameriških korenjakov v omenjeno svrhu je vložiti do zgoraj navedenega roka naravnost pri c. kr. namestništvu. — Od c. kr. namestništva.

Z Vipavskega. (Vinska kupčija.) — Tisti brezvestni subagentje, ki se jih poštenjak v drugih letnih časih izoziblje, trošilo po Vipavskem razne izmišljene govornice glede cen bodočega, pred durmi stoječega vinskega pridelka. To postopanje je zlo povzročiti med producenti žrnčarstvo in slednjim tudi veliko gmočno škodo.

do. Naloga zastopnikov večjih tvrdk naj bi bila, prepričati take, — ljudstvo razburilive govornice, kajti znano je, da do sedaj niso še nikjer (postavljene cene vinskemu pridelku cele avstro-ogrške monarhije, pač pa svarijo veletržci pred prezgodnjo trgovijo. Cene se bodo ravnale najbrže po kakovosti in ne po količini pridelka. Naša naloga naj bode ta, da si naša vina pridobijo veljavo v plujih kronovinah in ne, da bi se gledalo edino na to, da se kupca izžema, kajti stara pravljica je, da gre »osel« samo enkrat prostovoljno na led. Trgatev bi se sploh ne smela pričeti pred 1. oktobrom, osobito, ker je dozorevanje vsled deževnega in mrzlega vremena meseca julija — zaostalo.

Vinska letina. — V »Edinosti« z dne 12. t. m. je bilo priobčeno nekako poročilo o vinski letini in vinski kupčiji. Poročali bi listom pri objavljanju sličnih poročil največjo opreznost. Taka poročila morejo zavesti vinogradnike do prenaljenj, ki bi jih pozneje obžalovali.

Resnica je sicer, da vtegnemo Vipavci na splošno pridelati lepo množino vina, a da bi je morali prodati pod ceno, v to ne sme nas begati kakšno reklamno poročilo. Priznati je treba, da običajno prodani najboljše, ki proda mošt. Ako pa bi ne bilo mogoče prodati mošta iz kakoršnega koli vzroka — tedaj prirejajmo tako vino, kakoršno bi mogli spečati na svetovnih tržiščih, tako vino, kakoršno zahtevajo na severu, kamor jedino se mora ooračati eksport našega vina, ako hočemo dosežati takih cen, da se bo izplačalo obdelovati vinograde. To pa dosežemo jedino na ta način, ako ne puščamo kipeči mošt na tropskih. Pazimo tudi, da ne puščamo pomaščenega grozdja v bednjih in ako le mogoče zmastimo vsak večer, kar smo istega dne grozdja potrgali. Mošt najimo takoj v sode, ki jih ne smemo pa naliti do vrha kakor je običaj v Brdih, nego samo dve tretlini. V sodih naj mošt pokipi! Hram naj ne bode premrzal. Ako je mrzlo vreme, ne puščajmo vrat od hrama odprtih, zapirajmo jih vedno za sabo. Ako imamo v hramu primerno gorakoto, začne nanreč mošt najprej in najburneje vreti, to pa vemo vsi, da ako ne ostaja nič več sladkonia v moštu, pravimo, da je mošt »dobro kuhan« in vino ni izpostavljeno nevarnosti, da bi nam na poletje še enkrat zavrelo.

Ponavljam pa, da običajno proda oni najboljše, ki proda mošt. Pod ceno ne prodamo vina, bolje je, da je priredimo tako, kakor zahtevajo oni, ki je od nas kupijo. Kdor je gotov, da proda svoj pridelek na Kranjsko — ta le naj »kuha« mošt na tropskih, drugi pa nikakor. — Cene pa tudi ne pretiravajmo, ker letos imajo tudi druge dežele mnogo vina in reči se mora, da bi bila nesreča za našo ježelo, ako odpravimo radi pretiranih cen tuje veletržce iz dežele. Mislim pa vsejedno, da oni F. B. v »Edinosti« ni poročal točno radi cene. Trgovci bodo gotovo plačali višje cene in ne samo 26 K za hl.

Uredništvom pa ponovno priporočamo, da ne dajajo svojih listov na razpolago tako netočnim poročilom, ki bi mogla zavesti naše ljudstvo.

K. P.

Novo vino se po oblasstveni odredbi ne sme začeti prodajati pred 20. oktobrom t. l.

Piva se je popilo v Gorici v mesecu juliju 2049 hektolitrov in 72 in pol litra.

Na živinskem trgu v Gorici je bilo 11. t. m. 540 glav goveje živine, 800 prešičev, 14 konj.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Št. Andrežu uprizori v nedeljo dne 5. oktobra t. l. rodbinsko dramo v 4 dejanjih. »Sin« spisal E. Gangl. Toliko v prednaznanilo. — Odbor.

Razne vesti.

Velike vojaške vaje so začele 14. t. m. v Taboru na Češkem. Prisostvuje prestolonaslednik Fran Ferdinand.

Razprava proti Dojčiću, ki je izvršil atentat na barona Skerleca, bo koncem tega meseca.

Kolera na Ogrskem. — Kakor poročata notranje ministerstvo, je bilo z dežele naznanjenih 12 novih slučajev kolere.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Pabstič). Zaloga: Družba za tedenje listov »Soča« in »Primorje«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je najvišjih trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se delali (in celo v mestu) nihče ne pozna, kar nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Meblovana soba s hrano za 1 gospoda ali 1 gospodično se odda v Gorici, Corso Francesco Giuseppe št. 21., III. nadst. 289-4

Vodna žaga v Vrtovinu v dobrem stanu v odlični kupčiji, se pod ugodnimi pogoji odda v najem ali prodaja. — Poizvedbe pri Josipu Živcu — Sl. opo. 291-2

Št. 2086/2.

Razglas.

V zmislu § 16. zakona od dne 15. febr. 1896, dež. zak. št. 26 se javno razglašajo, da se bodo oddali dne

25. septembra 1913.

pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu za osemletno dobo, t. j. do 30. aprila 1921 v zakup naslednji občinski lovi: d. o. Volarje, obseg 503 ha, vzklicna cena 25 K, d. o. Čiginj, obseg 493 ha, vzklicna cena 50 K, d. o. Lom Tolminski, obseg 1012 ha, vzklicna cena 35 K.

Lovišča obsegajo celo dotično davčno občino.

Dražba se prične točno **ob 9. uri predpoldne.**

Osebe, katerim nasprotuje kak zadržek v zmislu § 42. lovskega zakona, so izključene od zakupa. Ponudniki izročijo pred dražbo (pred 9. uro) voditelju iste jamščino v znesku 20% vzklicne cene. Jamščina se jim vrne — izvzemši zakupniku — po končani dražbi. Ako bi se med zakupno dobo zvečalo ali zmanjšalo lovišče, se zviša ali zniža zakupnina v razmerju prirastlega ali odpadlega površja. Natančnejše pogoje zakupa se lahko pogleda pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Tolminu.

C. kr. okrajno glavarstvo

Tolmin, 12. septembra 1913.

Za voditelja: **Premru.**

295-1

ODLIKOVANO

MIZARSTVO

: z električnim mehničnim obratom :

ANT. ČERNIGOJ

Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove. . . . .
Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste. . . . .
Zaloga: Strugarških in rezbarskih izdelkov. . . . .

NAJBOLJŠA / TREHA / EDANJO / TI

Firmit

Asbestni cementni skrilevec firmit jeumeten kamen najboljšje vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADRUŽJE
WEISENBACH OB **TRISTINGI**
/PODNE AV. TRIJKO 633/
ZA /TOP/ TVO IN ZALOGA
G. GREGORIĆ · GORICA OZKA ULICA 11

Slovenska higienična brivnica

v Gorici, Ozka ulica št. 1 (Via Stretta)

se priporoča

slav. občinstvu za obilen obisk. Sprejema tudi mesečne abonente po zmerni ceni. Za dobro in čisto postrežbo jamči edini slovenski brivec someščan

Ludovik Čoter.

Julius Guttman & sin

tovarna sodov.

Grosskanizsa — Ogersko

ponuja **sode in čebre** iz suhega slavonskega hrasta vsake velikosti.

Pošiljatev se izorši takoj.

Cene zmerne. 293-6

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici, na Kornu v (lasni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najtinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko!

TURŠKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, in 200.000 zlatih frankov,

ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov,

ker je tedaj zanjo izdan denar, varno naložen kot v hranilnici,

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. oktobra 1913! 1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne broke po samo 6 kron. Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji. 212-1

Odvetnik

Dr. Fran Gabršček

— v Gorici, Via Caserma št. 13 —

sprejme spretnega stenografa.

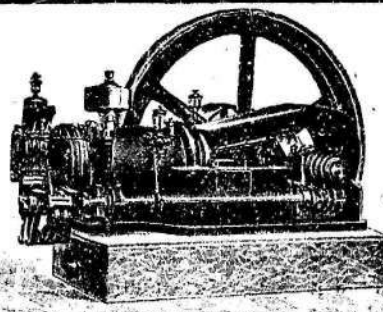
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò št. 2

Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih naprav vseh vrst in električne luči in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od **tvrdke Adolf Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu**. Universalni strugalni stroji, okrogle žage, vrtniki in izjedaci (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletna oprave za mizarne delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtni stroji, izjedaci itd.

Proračuni, ponudbe in tehnične informacije gratis in franko.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposke ulice št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 78.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 27. aprila 1913. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912: Zadržnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022 156 05. — Posojila: 898 203 — Rezervni zaklad: 125 235 36 — Lastno premoženje: 383.926.76.

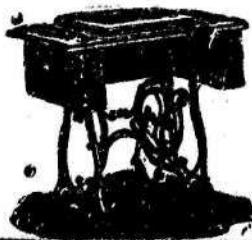
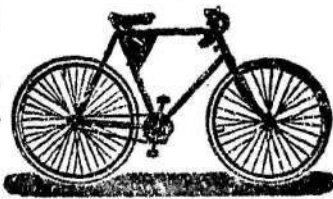

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Alfena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po to-
vzruški cenii pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem zapri

podružnico v Gosposki ulici.

Izgotovljene obleke za gospode in oiroke prodajam sedaj edino le v

CORSO VERDI št. 11

(nasproti izvoznemu trgu).

Z odličnim spoštovanjem

I. Felberbaum.